

Corpus Christi Cicle A primera

Menjar de desert

Vist des de la perspectiva dels esdeveniments que suposaren la sortida d'Egipte, el desert és el lloc de la llibertat contraposada a l'esclavatge i el lloc de la vida contraposada a la mort, materialitzada en l'opressió.

Però el desert no ha estat vist així. La reflexió del poble d'Israel presenta el desert com un lloc desavinent, ple de dificultats, on les condicions per a una vida ja no agradable, sinó de simple subsistència són extremadament difícils. El llibre de l'Èxode, tant bon punt Israel ha travessat el mar Roig, mostra les murmuracions, disconformitats i dificultats del poble que s'ha posat en marxa.

El text del Deuteronomi, que llegim a la primera lectura de la festa de Corpus d'enguany es situa en aquesta línia. El text és un extracte del capítol 8 i recull els versets que fan referència al mannà, que és una prefiguració del pa eucarístic. Aquesta és la raó per la qual s'ha escollit aquest text com a segona lectura per a la Festa de Corpus. La visió dura i negativa del desert queda accentuada en el verset 15, quan el descriu com un lloc gran i terrible, infestat de serps verinoses i d'escorpins, aquesta terra eixuta i sense aigua. Quan els evangelis sinòptics parlin del desert com el lloc on és temptat Jesús, ho faran en aquest sentit. Jesús repeteix l'experiència d'Israel, pateix les privacions del desert i serà, tal com ho va ser per Israel, un temps de prova.

La reflexió que el Deuteronomi fa de la realitat del desert es situa en un temps molt posterior respecte els fets que es descriuen. Segurament l'accent que el Deuteronomi posa en la duresa del desert té la intenció de ressaltar els

dos dons que aquí es mencionen. El do del manà i el do de l'aigua.

És en el capítol 16 del llibre de l'Èxode on s'explica la donació del manà. L'episodi comença amb la queixa del poble a Moisès per la manca d'aliment al desert. Per dues vegades en la queixa es menciona el fet de morir. En contrast amb la mort, el manà apareix com aliment de vida. El manà preservarà la vida del poble d'Israel, a despit de les condicions inhòspites del desert, més propícies a trobar-hi la mort que cap altra cosa.

Del manà es diu que "cada dia tothom en recollia, cadascú segons el que necessitava per menjar". El manà no es pot acaparar per negociar-hi i esdevé així do generós de Jahvè. D'aquesta manera es converteix en símbol del favor sol·lícit i sobretot constant de Déu. La manera gràfica de mostrar la fidelitat de Déu vers el poble és atorgant de forma constant, incansable, dia rere dia l'aliment del manà. La fidelitat de Déu quedarà contrastada amb la infidelitat del poble que, a més de no cansar-se de rondinar i queixar-se, donarà mostres clares de no correspondre al favor de Déu quan faci l'adoració del vedell d'or.

El manà és el company de camí present en la monotonia quotidiana i en la festa. La reflexió deuteronomista permet captar que el manà és també un referent. És l'aliment que es contraposa a un altre tipus d'aliment: "La paraula que surt de la boca de Déu" (8,3). En la perspectiva de l'Antic Testament, Déu ha parlat en el Sinaí i, en conseqüència, la seva paraula serà la Torà, La Llei, els manaments. Però amb Jesús la cosa canvia. Al costat de Moisès i Elies, representants de la Llei i la Profecia respectivament, la veu del cel dirà: "Aquest és el meu fill, escolteu-lo". A partir d'aquí la paraula "aliment" serà l'ensenyament de Jesús.

A225